

Respectă Jean-Christophe Rufin
Spînzuratul de la Conakry
Titlu original: *Le suspenu de Conakry*

Copyright © Flammarion, Paris, 2018

Copyright © CRIME SCENE PRESS, 2019, pentru această ediție.

Toate drepturile rezervate, inclusiv dreptul de a reproduce fragmente din carte.

CRIME SCENE PRESS

Piața Presei Libere nr. 1
e-mail: redactia@crimescenepress.ro
tel.: 021.317.91.37; 021.317.91.42; fax.: 021.317.91.43
www.crimescenepress.ro

CRIME SCENE PRESS

Director editorial: GEORGE ARION

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

RUFIN, JEAN-CHRISTOPHE

Spînzuratul de la Conakry / Jean-Christophe Rufin ; trad. din lb.
franceză de Horia Nicola Ursu. - București : Crime Scene Press, 2019
ISBN 978-606-8959-39-9

I. Ursu, Horia-Nicola (trad.)

821.133.1

Coperta: ALEXANDRA BARDAN

Redactor: ALEXANDRU ARION

Corecțură: MANUELA RUXANDRA ARION

Tehnoredactor: LAURA TIBĂR

Bun de tipar: iunie 2019

Tipărit în România

Orice reproducere, totală sau parțială, a acestei lucrări, fără acordul scris al editorului, este strict interzisă și se pedepsește conform Legii dreptului de autor.

Jean-Christophe Rufin

Spînzuratul de la Conakry

traducere din limba franceză de
Horia Nicola Ursu

CRIME SCENE PRESS
2019

JEAN-CHRISTOPHE RUFIN (n. la Bourges, în departamentul Cher, în 28 iunie 1952) este doctor, diplomat, istoric, călător și romancier francez. Este președintele organizației umanitare Action Against Hunger, unul dintre primii membri ai ONG-ului Médecins Sans Frontières și al doilea cel mai tânăr membru al Academiei Franceze. A fost ambasador al Franței în Senegal din 2007 până în iunie 2010. A absolvit Institutul de Studii Politice din Paris, iar în 1986 a devenit asistent al Secretarului de Stat pentru Drepturile Omului și și-a publicat primul roman, *Le Piège humanitaire*, un eseu despre miza politică a acțiunilor umanitare.

Între 2003 și 2004, Rufin a scris un raport amănunțit despre reapariția antisemitismului în Franța – „Raportul Rufin”.

În 1997, Jean-Christophe Rufin câștigă Premiul Goncourt pentru debut și Premiul Méditerranée cu romanul *L'Abyssin*.

În 2001, câștigă din nou Premiul Goncourt cu volumul *Rouge Brésil*.

Spînzuratul de la Conakry / Le suspendu de Conakry (2018) este primul roman al lui Jean-Christophe Rufin care apare la Crime Scene Press.

I

Mulțimea privea trupul spînzurat. Un sir neîntrerupt de afri-canî – bărbați, femei și copii deopotrivă – umplea cheiul și, mai încolo, digul, pînă de departe, înspre baliza roșie care marca intrarea în rada portului Conakry.

Privirile tuturor erau aținute spre vîrful catargului. Fluxul fiind la maximum, coca velierului se ridicase aproape la nivelul cheiului. Trupul neînsuflețit se profila pe fundalul de un albastru uniform al cerului tropical. Putea fi văzut de departe. La balcoanele vilelor de pe țărm, numeroși rezidenți, abia treziți din somn, contemplau, nevenindu-le să credă, scena grozăviei. Unii dintre ei își luaseră și binoclurile, pentru a vedea mai bine. Recunoscuseră în cel spînzurat de-un picior un bărbat alb. Avea mîinile umflate, iar pe față stacojie i se prelînseseră cîteva firicele de sînge.

De jur-împrejurul radei portului domnea o liniște absolută. Doar uruitul surd al autobuzelor se auzea, de undeva de departe, de pe bulevard.

Alarma fusese dată încă de la ivirea zorilor, care, la această latitudine, are întotdeauna loc la ora șase dimineața. Vestea se împrăștiase repede. Toți cei care pierdeau vremea pe plajă la acea oră – vînzători ambulanți, puștani angrenați în partide de fotbal ad-hoc, pescari care meșterea la pirogile lor – se precipitaseră pe chei, pentru a nu rata evenimentul.

Desprîndu-se de linia orizontului, soarele scăldă suprafața lină a mării într-o lumină orbitoare. Căldura era de pe-acum

foarte puternică, iar pielea celor din port lucea de sudoare. Nimenei nu îndrăznea să scoată vreo vorbă. Toți priveau țintă către iaht căci, ulterior, voiau să poată istorisi în cele mai mici amănunte tot ce văzuseră.

Poliția își făcuse apariția după vreo douăzeci de minute. Era doar o patrulă de cartier, doi bărbați în uniformă care veniseră cu o mașină veche care scîrția din încheieturi. Seydou, omul bun la toate al micului port de agrement, îi urcase în iola sa și îi dusesese la bordul vasului. Ceva mai tîrziu, în liniștea apăsătoare care învăluia portul, dinspre velier se auziră tipete ascuțite.

Pe punte își făcu apariția o a treia siluetă, agitată. Cum nava era ancorată de departe de chei și în plină strălucire a soarelui, celor de la țarm le venea greu să distingă clar ceea ce se petreceea acolo. Însă printre cei care priveau țintă spre vas cu mâna stresină la ochi se numărau și cîțiva marinari, obișnuiți să scruteze întinderile scăldate în soare ale mării. Unul dintre ei afirmă, cît se poate de convins, că a treia persoană de pe punte era o femeie. Ceva mai tîrziu, un altul o recunoscu.

– E Mame Fatim! strigă el.

Și, aproape imediat, un altul adăugă:

– E goală pușcă!

Dintr-o dată, ca și cum strigătul marinarului ar fi fost un semnal, neliniștea care sugrumase glasul mulțimii din momentul descoperirii trupului suspendat de catarg se sparse într-un hohot general de rîs nervos. Sutele de gură-cască aliniați la buza apei murdare a radei portului pufniră zgomotos în rîs. Chiar și cei care nu se aflau în primul rînd al privitorilor începură să rîdă, fără să știe prea bine de ce. Începură să țopăie și să se împingă, pentru a putea să se bucure de spectacol. O femeie căzu în apă, iar apoi doi copii care se țineau de mînă fură, la rîndul lor, împinși de multime dincolo de marginea cheiului. Cîțiva bărbați săriră în apă în ajutorul femeii care nu știa să înnoate și dădea din mîni, tipind. Copiii, pe de altă parte, se agățaseră de o scară de metal prinsă de

peretele de piatră al cheiului și urcau înapoi pe uscat, avînd grija să nu alunece pe scările umede.

Aproape concomitent, un grup de personaje oficiale, între care mai mulți polițiști de grad înalt, își făcură apariția pe terasa clubului și începură să coboare pasarella plină de nisip care ducea spre chei. Seydou, care revenise la chei cu iola sa, îi conduse pe nou-veniți, doi cîte doi, la locul tragicului eveniment.

Femeia de pe puntea velierului fusese înfășurată în grabă cu un cearșaf adus de polițiști din cabină. Aștepta la prova navei, așezată pe un cuțifar cu vele. Pe punte era deja îngheșuală și nici unul dintre nou-veniți nu părea să se simtă prea în largul său, ținîndu-se, pe cît posibil, cît mai departe de catarg.

Apoi, unul dintre gradați dădu un ordin și cîțiva polițiști începură să-și facă de lucru cu parîmele, dezlegîndu-le pe rînd. Pe neașteptate, cadavrul suspendat de-un picior în vîrful catargului se prăvăli pe punte, izbindu-l, în cădere, pe unul dintre reprezentanții autorităților. Cei de pe mal îl văzură ținîndu-se cu mîinile de cap și, o vreme destul de îndelungată, nici unul dintre cei de pe punte nu mai dădu atenție cadavrului, cu toții dedicîndu-se îngrijirilor de care părea să aibă nevoie bărbatul în costum pe care mortal îl atinsese în cădere.

Dinspre uscat se auziră sirenele ambulanței și ale unei mașini de poliție care se apropiau cu dificultate prin traficul intens al dimineții. Trecură minute bune pînă cînd girofarurile acestora își aruncară fulgerele albăstrui pe trunchiurile palmierilor care străjuiau aleea ce ducea pe chei. Între timp, siluetele de pe iaht încetaseră să se agite în jurul bărbatului lovit de cadavru. Își recăpătase cunoștința, era așezat lîngă timonă și își freca necajit proaspătul cucui.

Doi polițiști o ajutăram pe femeia încă înfășurată în cearșaf să coboare în iola lui Seydou. Era o tînără africană destul de plinuță, cu tenul mai deschis. Avea părul vîlvoi și fața umflată de plîns.

Rumoarea mulțimii crescă în intensitate atunci cînd barca acostă în dreptul clubului.

– Mame Fatim... Ea e, într-adevăr, șușoteau cei din mulțimea de gură-cască.

Acum, însă, nu mai rîdea nimeni.

Femeia urcă într-o ambulanță care se făcu repede nevăzută, cu sirena urlînd și girofarul pornit.

Recuperarea mortului avea să dureze ceva mai mult. Iola nu se dovedi suficientă. Polițiștii se văzură nevoiți să apeleze la un Zodiac. Administratorul portului de agrement avea cheia, dar nu folosise niciodată barca pneumatică. După ce cadavrul ajunse, în sfîrșit, pe uscat, se observă că era al unui european înalt, cu părul cenușiu și țepos. Cei mai mulți, deși nu-l cunoșteau, avuseseră ocazia să-l întîlnească pe plajă în lunile din urmă. Toată lumea știa că Mame Fatim se mutase de cîteva săptămîni la bordul iahtului său.

Purta pantaloni albi, din pînză subțire, și o cămașă înflorată în nuanțe de albastru. Cînd doi dintre polițiști îi ridicară trupul din barca pneumatică și-l întinseră pe suprafața de ciment a cheiului, mulțimea slobozi un strigăt: pieptul bărbatului era roșu de sînge. O rană lungă, însingerată, ca un adevărat crater, brâzda adînc toracele mortului. Un polițist se grăbi să acopere cadavrul cu o pătură. Sîngele începu să se îmbibe în ea imediat și, foarte curînd, cadavrul acoperit deveni o grămadă amorfă pe care se lătea o pată închisă la culoare. Doi brancardieri se grăbiră să o ridice și să o transporte în ambulanță, la adăpost de privirile curioșilor.

La bordul iahtului, polițiștii guineezî își continuau treburile, adunând indicii, aplecați de spate pentru a cerceta puntea. Un funcționar francez de la birourile vamale urcă, la rîndul său, la bordul velierului, pentru o inspecție.

Într-un tîrziu, mulțimea ghiftuită cu imagini morbide începu să se împrăștie, fără a înceta să comenteze cele văzute.

Era către amiază cînd șoferul îl lăsa pe Aurel, membru al serviciului consular al ambasadei Franței, la intrarea în portul de agrement. Deși scund și subțire, acestuia nu-i fu deloc ușor să iasă din mașină. Era un Clio cu două portiere, vehiculul cel mai modest și mai rablagit dintre cele folosite de ambasadă, dar era singura mașină pe care șeful său, consulul general, îi dădea voie să o utilizeze. Cu toate acestea, Aurel se comporta ca și cum ar fi avut la dispoziție o berlina somptuoasă: cobora spătarul scaunului de lîngă șofer și se așeza pe bancheta din spate, potrivită cel mult pentru un copil de grădiniță. Se instala acolo cu demnitate, deși genunchii îi erau la nivelul bărbiei și creștetul îi atingea plafonul. De coborît cobora cu aceeași sobrietate. La drept vorbind, Severus și Felix erau titlurile pe care și le cîstigaseră împărații Romei, iar Aurel nu uita nici o clipă această lectie a istoriei: deși atribut ale suveranității, demnitatea, la fel ca fericirea, se află la îndemîna oricui și le dorește, dacă are voința necesară. Prin urmare, vice-consulul înaintă demn și fericit deopotrivă spre clădirea clubului, între cele două rînduri de palmieri înșirați de-o parte și de cealaltă a aleii, ca o gardă de onoare.

La prima vedere, era greu să-i estimezi vîrstă. Avea o coroană de păr creț, grizonant, de jur-împrejurul cheliei din creștet, dar expresia chipului îi era adolescentină. Hainele pe care le purta, pe de altă parte, îi dădeau o înfățișare bătrînicioasă. Înținta sa de serviciu obișnuită era alcătuită dintr-un costum în dungi, cu sacou la trei nasturi, o cămașă albă cu guler ascuțit ce căptărase reflexe galbui din pricina nemunăratelor spălări și o cravată cu dungi roșii și verzi. Cînd ieșea din birou își îmbrăca întotdeauna pardesiul lung de tweed, cu revere largi, și îl încheia la toți nasturii. Parcă în semn de protest față de soarta crudă care-l surgiunise în această capitală africană, își impusese să nu-și schimbe deloc obiceiurile vestimentare. Purta exact ce-ar fi purtat în miez de iarnă în România natală sau în Franța, patria sa adoptivă. La Paris, mai exact. Din fericire, nu transpira niciodată.

Traversă terasa clubului și intră, iar toate conversațiile încetară pe dată. Mulțimea de gură-cască din zori se risipise. Rămăseseră doar clienții obișnuiți, așezați la bar, patronul localului și un polițist guineez, lăsat aici de pază, ca nu cumva iahtul victimei, acum pustiu, să fie jefuit.

Aurel trecu în revistă, dintr-o privire, micul grup al celor aflați la bar. Cu excepția proprietarului african, ceilalți erau albi, trecuți de cincizeci de ani, rotofei și cu ochii lucind din pricina alcoolului. Purtau cămași hawaiiene încheiate la doar câțiva nasturi, peste costume de baie sau șorturi, iar în picioare aveau șlapi sau mocasini fără șosete.

La vederea micului personaj înofolit ce-și făcuse apariția în cadrul ușii mari de sticlă ce se deschidea spre port, bărbații tolăniți pe scaune își îndreptară spinările iar unul sau doi dintre ei își încheiară nasturii cămașilor și încălțără șlapii la care renunțaseră atunci cînd se cocoțaseră pe scaunele înalte din jurul barului.

Aurel cunoștea bine genul acesta de reacție și era conștient că nu-i lipsise decît foarte puțin în viață ca să dispună de autoritatea care ar fi impus-o în mod normal. Din păcate, îi lipsea ceva greu de definit: prima impresie pe care o producea atunci cînd intra într-o încăpere se risipea repede, fiind imediat urmată de zîmbete piezișe și ridicări din umeri.

Aurel nu mai fusese niciodată aici, la yacht-club. Și totuși, după primul moment de surpriză, toată lumea îl recunoscuse. Patronul aruncă priviri pline de subînțeles către mușterii săi. Cineva rîse ironic. Doi sau trei dintre bărbați încercară să-și păstreze mina serioasă și-și găsiră de lucru sorbind din pahare.

– Domnul consul general e în vacanță, nu-i aşa? întrebă Radigot, patronul.

Aurel știa că Baudry, superiorul său ierarhic, consulul general al Franței la Conakry, era membru al yacht-clubului, deși, din cîte știa el, nu poseda nici un fel de cunoștințe de navigație. Pentru acesta, apartenența la club era doar o bună ocazie să bea în

compania unor oameni veseli și să afle sau să împărtășească ultimele bîrfe și propriile anecdotă la rîndul său. Ca de exemplu cea care-l privea pe Aurel, adjunctul buclucaș cu care se pricopsise. „E român, vă dați seama? Are un accent teribil. E atât de împrăștiat încît nu-i pot da nici o sarcină serioasă. L-am trimis într-o debara. Pe bune! Nu are nici telefon, nici calculator. Vreți să știți de ce nu l-am dat încă afară? Nu că n-aș fi încercat... Toți șefii săi anteriori au încercat să scape de el, la fel ca mine. Zadarnic însă: tipul e titular pe post și e funcționar public.”

– Ah, ce tragedie! se vătă Ravigot.

Individual avusesese un atelier de reparații auto la Bayeux și era un adept vocal al liberei inițiative.

– Ei, tragedie... Să nu exagerăm, îl temperă unul dintre clienții obișnuiți.

Fost profesor de științe ale naturii, acum pensionar, se mai ocupa, din cînd în cînd cu pescuitul din barcă, fără să prindă vreodată ceva.

– Intrați, intrați, domnule consul! supralicită Ravigot.

Patronul clubului, la fel ca toți expatriații, cunoștea prea bine subtilitățile ierarhiei din ambasadă. Pronunțase cuvîntul „consul” cu o dezinvoltură care dovedea, de fapt, că era unul dintre apropiatii adevăratului consul, „generalul”.

– Vă mulțumesc.

Aurel înaintă pînă în apropierea barului, încercînd să-și păstreze mina solemnă. Era însă prea tirziu, momentul de surpriză se risipise și toți cei prezenți îl priveau zîmbind cum se deplasează cu pași mici, înveșmîntat în parpalacul care-i ajungea aproape pînă la glezne. Pe măsură ce se aprobia, faptul că era foarte scund devinea tot mai evident. După ce sorții fuseseră vremelnic de partea sa, acum își schimbaseră tabăra. Firescul însemna din nou busturi goale sau cămași înflorate, leneveală în fața unui pahar de Ricard și miros de transpirație. Aurel nici nu se așteptase la altceva.

Ajuns în fața barului, scotoci în buzunarul pardesiului și scoase un teanc de cărti de vizită. Îi întinse una patronului. Apoi, așteptînd reacția acestuia, își făcu de lucru luînd între dinți un muștiuc de chihlimbar în care era însipit un chiștoc de Camel fără filtru.

Ravigot studie îndelung cartea de vizită. Sub antetul tricolor al Ministerului Afacerilor Externe erau înscrise numele său, Aurel Tinescu, și titlul său, „consul al Franței”. Patronul era un tip înalt, pe care vîrsta îl încărcase cu o grămadă de grăsime, dar al cărui chip rămăsese osos, deși era brăzdat de o sumedenie de riduri. Se pricepea de minune să mimeze indignarea. Furiile sale, care îi impresionau profund pe nou-veniți, îi făceau în schimb pe cei care-l cunoșteau să se strice de rîs. Dădu mai departe cartea de vizită, îndemnîndu-i pe ceilalți, pe un ton profesoral, să o paseze din mînă în mînă.

– Uitați-vă bine la asta, băieți! Și băgați de seamă cum vă purtați în prezența domnului consul!

Trebuia să-l cunoști bine ca să-ți dai seama că în ochii lui umbrîți de sprîncene stufoase lucea un lică ironic, plin de reavoință.

– Cu ce vă putem ajuta, domnule Tinescu?

– Vorbiți-mi despre bărbatul care a murit.

– Despre Mayères?

– Așa se numea?

Aurel își scosese un carnețel cu coperte de piele și-și nota cele aflate cu un pix placat cu argint.

– Da. Jacques Mayères. Dar, domnule consul, nu mi-ați spus ce-ați dori să serviți.

– Aveți vin alb?

Asta era una dintre slăbiciunile lui Aurel. Baudry avusese grija să le povestească tuturor despre aceasta. „Bea ca porcul”, afirmase el. „Nici nu e de mirare, trebuie să facă și el ceva în debaraua aia a lui...” Dar pasiunea lui Aurel pentru vinul alb era altă poveste

pe care superiorul său n-avea cum s-o înțeleagă: vinul de Tokay și podgorile Europei Centrale îl umpleau de o nostalgie enormă după ținuturile-i natale, unde civilizația cea mai rafinată se împeteau cu cea mai abjectă barbarie.

– Nu, din păcate, nu avem vin alb. V-aș putea oferi bere, un vin roșu sau poate o răcoritoare?

– Nimic, în cazul asta, vă mulțumesc. Îl cunoșteați bine pe defunct?

– Dacă-l cunoșteam? Nu mai departe decât ieri a fost aici, rezemat de tejghea chiar acolo unde vă aflați, și cei mai mulți dintre acești domni l-au văzut.

Afirmația îi fu întărită de un mormăit aprobator venit dinspre asistență.

– De cîtă vreme și-a adus iahtul aici?

– De aproape șase luni. Sîntem în februarie, iar el a apărut aici la sfîrșitul perioadei de iernat, în septembrie.

– Bănuiesc că la sosire v-a arătat actele, nu-i aşa?

Patronul nu juca doar rolul de barman, ci era și administrator al yacht-clubului, astfel că fiecare echipaj nou-sosit avea obligația să se prezinte în fața lui. În cazul în care navele provineau din străinătate, îi revenea obligația să anunțe poliția și autoritățile vamale.

– Mi le-a prezentat, bineînțeles.

– Ati păstrat cumva copii după acestea?

Ravigot zîmbi și luă în mînă paharul, golind dintr-o înghiitură restul de pastis.

– Știți, prin locurile astea noi mergem pe încredere. Tipul era cinstiț, se vedea asta. De altfel, de cînd a venit, n-a avut nici un fel de probleme.

– Așadar, nu ati păstrat actele sale.

Patronul își trecu mîna peste ceafă, umezind-o de sudoare.

– Sînteți sigur că nu vreți să vă faceți mai comod? insistă el. Sînteți între prieteni.